

Odlišné stanovisko sudcu Lajosa Mészárosa
k uzneseniu senátu Ústavného súdu Slovenskej republiky
vo veci sp. zn. II. ÚS 336/2016

1. Návrh uznesenia II. senátu Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) vo veci sp. zn. II. ÚS 336/2016, ktoré bolo následne 14. apríla 2016 prijaté (ďalej len „uznesenie“), som ako sudca spravodajca predložil so znením výroku, ktoré je súčasťou prijatého uznesenia. Odôvodnenie uznesenia v znení, v ktorom som ho predkladal, sa však pri predbežnom prerokovaní sťažnosti v senáte ústavného súdu, ktorého som súčasťou, na návrh zvyšných členov senátu zmenilo.

1.1 Domnievam sa, že na poli doplňujúceho stanoviska je potrebné reagovať na podstatné aspekty prerokováanej veci, a preto som sa rozhodol pripojiť k uzneseniu doplňujúce stanovisko.

2. Podľa môjho názoru bolo v prerokováanej veci potrebné konštatovať, že sťažnosti nespĺňajú zákonom Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) predpísané náležitosti.

2.1 Podľa § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania sa ústavnému súdu podáva písomne. Návrh musí obsahovať, akej veci sa týka, kto ho podáva, prípadne proti komu návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu a navrhované dôkazy. Návrh musí podpísať navrhovateľ (navrhovatelia) alebo jeho (ich) zástupca

2.2 Náležitosťou návrhu v zmysle § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde je odôvodnenie sťažnosti. Sťažovateľka je zastúpená kvalifikovaným právnym zástupcom. Napriek tomu však v lehote predpokladanej § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde na podanie sťažnosti

sťažovateľka podala sťažnosti, ktoré neobsahovali žiadne odôvodnenie namietaného porušenia jej označených ústavných práv. V sťažnostiach absentuje argumentácia, relevantné námietky a prezentovanie súvislostí k porušeniu ústavných práv konkrétnymi právnymi závermi všeobecných súdov obsiahnutými v napadnutých rozhodnutiach.

2.3 Doplnenia odôvodnení týchto sťažovateľkou podaných sťažností doručené ústavnému súdu dňa 3. augusta 2015 boli podané už po uplynutí dvojmesačnej lehoty predpokladanej § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde na podanie sťažnosti [uznesenia Krajského súdu v Nitre boli sťažovateľke doručené 7. mája 2015, uznesenie Krajského súdu v Prešove bolo sťažovateľke doručené 15. októbra 2013 a uznesenie najvyššieho súdu (ktorý rozhodoval o dovolaní proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove) bolo sťažovateľke doručené 15. apríla 2015]. Nemožno uvedené ustanovenie o lehote na podanie sťažnosti v spojení s náležitosťami návrhu podľa § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde vykladať tak, že postačí, ak sťažovateľ, zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom (advokátom), podá právne neperfektnú sťažnosť v zákonnej lehote a následne svoju neperfektnú sťažnosť dopĺňa (odstraňuje nedostatky) až po uplynutí zákonnej dvojmesačnej lehoty podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde, často až niekoľko mesiacov po uplynutí tejto lehoty. Takýto výklad by bol popretím účelu zákonom ustanovenej lehoty na podanie sťažnosti ústavnému súdu a ustanovenie § 53 ods. 3 v spojení s § 20 ods. 1 by tým pádom stratilo svoj podstatný význam.

2.4 Navyše vo veciach sťažovateľky pred všeobecnými súdmi išlo o spor, ktorý vzišiel z horizontálneho právneho vzťahu – súkromnoprávneho zmluvného vzťahu. Nešlo teda o vertikálny mocenský zásah štátu do práv a slobôd sťažovateľky, ktorý by bol predmetom konania pred všeobecnými súdmi (typicky trestné konanie alebo extradícia, kde by ústavný súd mal na vec hľadiť veľkorysejšie, menej formalisticky), a preto sa ústavný súd mal na vec sťažovateľky pozeráť aj očami právnej istoty protistrany (založenej právoplatným skončením vecí pred všeobecnými súdmi) v konaniach pred všeobecnými súdmi, ako aj rovnosti účastníkov konania pred všeobecnými súdmi, keďže veľkorysosť ústavného súdu k sťažovateľke, čo sa týka prihliadania na doplnenie odôvodnenia sťažností po uplynutí zákonnej dvojmesačnej lehoty na podanie sťažnosti, by zároveň znamenala

umenšenie druhej strany sporu zo strany ústavného súdu, čo do spoľahnutia sa tejto strany disponujúcej právoplatným rozhodnutím na právny stav, podľa ktorého je potrebné podať sťažnosť spĺňajúcu zákonné náležitosti v lehote dvoch mesiacov podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

2.5 Nemenej dôležitá je v danej veci aj tá skutočnosť, že druhá strana v spore so sťažovateľkou pred všeobecnými súdmi boli spotrebitelia a išlo o spotrebiteľské vzťahy, kde spotrebiteľ ako slabšia strana požíva v právnom poriadku na vnútroštátnej i európskej úrovni, ako aj v tuzemskej i európskej judikatúre čoraz väčšiu ochranu. Podľa môjho presvedčenia ústavný súd nie je súdom, ktorý by mal v úmysle tieto tendencie zvrátiť, resp. vykladať a aplikovať právne normy (napr. § 53 ods. 3 zákona ústavnom súde o lehote na podanie sťažnosti) v neprospech spotrebiteľa.

2.6 Inou by mohla byť situácia, keď ústavný súd vzhľadom na špecifickosť tej-ktorej veci a mieru neodôvodnenia sťažnosti vyzve sťažovateľa na odstránenie nedostatkov sťažnosti, pričom na takéto odstránenie poskytne vo výzve stanovenú lehotu. V tomto prípade nemožno odmietnuť sťažnosť pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí v prípade, ak by sťažovateľ dodržal lehotu vo výzve mu poskytnutú a sťažnosť doplnil v tejto lehote, hoci takéto doplnenie by nastalo po uplynutí lehoty ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde (k obdobným záverom dospel vo viacerých prípadoch i Ústavný súd Českej republiky vo vzťahu k otázke podávania tzv. bianco dovolania a výzve súdu na odstránenie nedostatkov – pozri IV. ÚS 134/03, II. ÚS 473/05; všeobecne k bianco dovolaniam a nesplneniu zákonom predpísaných náležitostí dovolania pozri aj uznesenie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 29 Odo 108/2002 z 18. júna 2003). Vo veci sťažovateľky však ústavný súd správne nevyzýval sťažovateľku na doplnenie sťažnosti, keďže je zastúpená kvalifikovaným právnym zástupcom – advokátom a sťažnosti neobsahovali žiadne odôvodnenie - ide o tzv. „blanketné sťažnosti“.

2.7 Na záver dopĺňam, že v minulosti opakovane pri posudzovaní sťažností neobsahujúcich žiadne alebo len zmätočné (t. j. ak v celom odôvodnení sa nenachádza čo i len jediná dostatočne konkrétna a určitá ústavnoprávne relevantná námietka) odôvodnenie

ústavný súd judikoval, že na takéto sťažnosti a ich doplnenia je možné (potrebné) sa dívať taktiež tou optikou, podľa ktorej doplnenie takýchto sťažností (hoc i na výzvu ústavného súdu) má za následok de facto podanie novej sťažnosti (pozri napr. III. ÚS 677/2014, III. ÚS 595/2014, III. ÚS 524/2014, III. ÚS 319/2014), a preto takéto „blanketné sťažnosti“ ústavný súd v týchto veciach odmietol pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

V Košiciach 14. apríla 2016